



Κυριότερες δράσεις του Συνηγόρου του Πολίτη (Νοέμβριος 2015 – Ιούλιος 2016)

1- Για την προσφυγική-μεταναστευτική κρίση

- **Κοινή Διακήρυξη Συνηγόρων της Ευρώπης για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων προσφύγων και μεταναστών**

Στη συνάντησή τους στο **Βελιγράδι, στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2015**, οι επικεφαλής των ανεξάρτητων αρχών από 29 χώρες, μεταξύ των οποίων και ο Αναπληρωτής Συνήγορος του Πολίτη Βασίλης Καρύδης, συζήτησαν την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί τους τελευταίους μήνες στην Ευρώπη με την άφιξη εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών και προσφύγων και κατέληξαν σε Κοινή Διακήρυξη και συγκεκριμένες δεσμεύσεις ως προς την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων και των μεταναστών. Σημειώνεται ότι ο κ.Καρύδης είχε συμμετάσχει στην προπαρασκευή του Σχεδίου της Διακήρυξης κατόπιν πρόσκλησης του Σέρβου ομολόγου του στο Βελιγράδι (23-24 Οκτωβρίου 2015).

- **Για την Ειδομένη:** Είχε προηγηθεί επίσκεψη κοινού κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη και του ομολόγου του της πΓΔΜ, σε μια κίνηση έντονης συμβολικής σημασίας για την διασυνοριακή συνεργασία, την 17.11.2015 στις προσωρινές εγκαταστάσεις προσφύγων στα σύνορα των δύο γειτονικών χωρών, στην Ειδομένη και στο Vinograd, με στόχο τη διακρίβωση των συνθηκών διαβίωσης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφύγων. Τα ευρήματα και συμπεράσματα της κοινής επίσκεψης δημοσιοποιήθηκαν την 20.11.2015.

- **Πρωτοβουλία για Κοινό Σχέδιο δράσης των Συνηγόρων της περιοχής**

Ο Αναπληρωτής Συνήγορος του Πολίτη Β.Καρύδης ανέλαβε την πρωτοβουλία να καταρτίσει Κοινό Σχέδιο Δράσης με τους ομόλογους θεσμούς της περιοχής, ιδίως των Δυτικών Βαλκανίων. Το Σχέδιο Δράσης συμφωνήθηκε μεταξύ των Συνηγόρων (Ombudsman) της Ελλάδας, της πΓΔΜ, της Αλβανίας, της Σερβίας, της Σλοβενίας, της Κροατίας, του Κοσσυφοπεδίου, της Αυστρίας και της Τουρκίας, σε συνάντηση εργασίας στη Θεσσαλονίκη την 19-2-2016 και επικεντρώνεται σε κοινές πρακτικές και συνέργειες σε πέντε θεματικούς άξονες (άσυλο, ευάλωτες ομάδες, ρητορική μίσους, κακομεταχείριση/επιστροφές, τοπικές κοινότητες) καθώς και θέματα διασυνοριακής συνεργασίας και επικοινωνίας/πληροφόρησης των Συνηγόρων που διατρέχουν τους παραπάνω πέντε θεματικούς άξονες δράσης. Στην κεντρική εκδήλωση στο Δημαρχείο της Θεσσαλονίκης συμμετείχαν με παρεμβάσεις τους και οι Δήμαρχοι Θεσσαλονίκης, Αθηνών και Χίου.

Για τα hotspots:

- Κλιμάκιο του Συνηγόρου επισκέφθηκε τη **νήσο Χίο** (26-27/1/2016) κατά την προπαρασκευή του hotspot, προκειμένου να διαπιστώσει τις συνθήκες υποδοχής, καταγραφής και διαβίωσης των νεοεισερχομένων προσφύγων και μεταναστών και να συζητήσει με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, Ασύλου, Δήμο, Αστυνομικές και άλλες αρχές) τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τις προοπτικές βελτίωσής τους, τόσο από πλευράς διασφάλισης των στοιχειωδών δικαιωμάτων των προσφύγων και μεταναστών όσο και από πλευράς συντονισμού και οργάνωσης των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

- Κλιμάκιο του Συνηγόρου επισκέφθηκε τη **νήσο Λέσβο** (26-27/1/2016) και παρακολούθησε τις διαδικασίες υποδοχής, καταγραφής και διαβίωσης των νεοεισερχομένων προσφύγων και μεταναστών στο εκεί hotspot. Στο πλαίσιο της επίσκεψης αυτής, διοργανώθηκε την 27/1/2016 ευρεία σύσκεψη από τον Βοηθό Συνήγορο του Παιδιού Γ.Μόσχο στη Λέσβο, στην οποία συμμετείχαν 55 εκπρόσωποι από 26 δημόσιους και μη κυβερνητικούς φορείς και οργανώσεις, με στόχο τη σταθερή και συνεχή συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ όλων των συναρμόδιων φορέων για την καλύτερη κατοχύρωση των δικαιωμάτων των **ασυνόδευτων και συνοδευόμενων παιδιών που μετακινούνται**. (βλ. link [Πρωτοβουλίες του Συνηγόρου του Πολίτη για την προστασία των ανηλίκων προσφύγων και μεταναστών](#)).

- Ο Συνήγορος υπέβαλε στην ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών την 26-2-2016 **αναλυτικό σχολιασμό των προτεινόμενων διατάξεων** για τη δομή και τη λειτουργία των hotspots στο πρόσφατο προσχέδιο νόμου του ΥΠΕΣ-Τομέα Μεταναστευτικής Πολιτικής http://www.synigoros.gr/resources/paratiriseis_gia_sxedio_nomou_tropop_3907_2011.pdf . (νυν Ν.4375/216).

Μετά την από 18-3-2016 Κοινή Δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας

- Σε **δημόσια παρέμβασή του (11/4/2016)**, ο Συνήγορος του Πολίτη με αφορμή τα γεγονότα στην Ειδομένη και την **έναρξη των επιχειρήσεων επανεισδοχής αλλοδαπών στην Τουρκία** σε υλοποίηση της συμφωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη γειτονική χώρα επισήμανε την υποχρέωση προστασίας των δικαιωμάτων των προσφύγων και μεταναστών που έχουν φτάσει στην Ελλάδα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στο άσυλο, τη διαδικασία διοικητικής κράτησης και την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των άλλων ευάλωτων ομάδων <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el.danews.361096> .
- Επίσης διενεργήθηκαν αυτοψίες για να διερευνηθούν οι συνθήκες υποδοχής και κράτησης μεταναστών και προσφύγων, **ειδικότερα μετά την από 18-3-2016 Κοινή Δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας** που επέφερε αλλαγές στην πράξη στις διαδικασίες στα νησιά και την ενδοχώρα:
 - στο προαναχωρησιακό κέντρο κράτησης αλλοδαπών στην **Κόρινθο** (13/4/2016),
 - στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης Αλλοδαπών και άλλους χώρους διαμονής προσφύγων και μεταναστών στη **Χίο** (17/5/2016) και στη **Λέσβο** (14-15/4/2016, 4-6/5/2016, 19/5/2016) επίσης **στην Κω** (12/7) και στη **Σάμο** (26/7)
 - στην προσωρινή δομή φιλοξενίας προσφύγων/μεταναστών στο **Χαλκερό** Καβάλας (18-20/4/2016) στο χώρο του πρώην λατομείου «Άσπρη Άμμος» και στο **Κουτσόχερο** Λάρισας (30/3/2016).
- Εκπρόσωποι του Συνηγόρου συμμετείχαν ως monitors σε επιχειρήσεις επιστροφής αλλοδαπών τρίτων χωρών **προς την Τουρκία**, βάσει της από 20-3-2016 Κοινής Δήλωσης Ευρωπαϊκής Ένωσης – Τουρκίας, από τη Χίο (18/5,αεροπορικώς) και από τη Λέσβο (20/5, ακτοπλοϊκώς), προκειμένου να διασφαλισθούν τα δικαιώματα των επιστρεφόμενων.

Σταθερή συνεργασία με τον Συνήγορο του Πολίτη έχουν εκπρόσωποι διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών που επισκέπτονται την Ανεξάρτητη Αρχή για ενημέρωση σε θέματα δικαιωμάτων και διαδικασιών που άπτονται της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης, ενδεικτικά:

Ο Ειδικός Εκπρόσωπος για προσφυγικά-μεταναστευτικά ζητήματα του **Συμβουλίου της Ευρώπης** την 7-3-2016 <http://www.synigoros.gr/?i=kdet.el.news.353962>, ο **Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ** για τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών, (14.5.2016), ο οποίος στις [προτάσεις του](#) μετά την πενθήμερη επίσκεψή του στην Ελλάδα συμπεριέλαβε και την ενίσχυση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη), αντιπροσωπεία της **Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης** (31.5.2016), η **Επιτροπή Πρόληψης Βασανιστηρίων (CPT)** του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Απρίλιο <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2016-04-20-eng.htm> και εκ νέου την 18-7-2016, ο διευθυντής και άλλοι εκπρόσωποι του **Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων** της

Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) 15/1/2016, 21/6/2016 ο **Επίτροπος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης** την 5/7/2016, κ.α.

- Αντίστοιχα, **ενεργό ρόλο σε συνέδρια και συναντήσεις εργασίας για την διαχείριση της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης και συναφή ζητήματα όπως φαινόμενα μισαλλοδοξίας** έχει ο Αναπληρωτής Συνήγορος Βασίλης Καρύδης και στελέχη της Αρχής (ενδεικτικά στο Forum 2016 <http://fundamentalrightsforum.eu/> που διοργάνωσε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) στην έδρα του στη Βιέννη 20-23/6/2016, με κεντρικό θέμα την προστασία των προσφύγων και την κοινωνική ένταξη, σε συνέδριο του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Ναύπλιο (27-28/5/2016) για την προστασία αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών, στο ετήσιο συνέδριο που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο (26-27/5/2016), σε στρογγυλή τράπεζα για το μεταναστευτικό/προσφυγικό ζήτημα του Διεθνούς Ινστιτούτου Ombudsman (IOI) στη Βαρκελώνη https://hrchallengesnow.files.wordpress.com/2016/04/1_programa_eng.pdf (26-27/4/2016), κ.α.

2. Για τις ευάλωτες ομάδες και τον κοινωνικό αποκλεισμό

Οδηγός ευάλωτων ομάδων

Διαπιστώνοντας το σημαντικό έλλειμμα πληροφόρησης αναφορικά με ευνοϊκές ρυθμίσεις της νομοθεσίας που αφορούν τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού οι οποίες πλήττονται ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση, γεγονός που καθιστά εντονότερα τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν, ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο προγράμματος του ΕΟΧ, **παρουσίασε Οδηγό και Ιστοχώρο Δικαιωμάτων και Παροχών για τις Ευάλωτες Ομάδες την 9-2-2016**. Τόσο ο Οδηγός όσο και ο Ιστοχώρος φιλοδοξούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία έγκυρης ενημέρωσης για τους ιδιωτικούς και για τους δημόσιους φορείς που ασχολούνται με τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, καθώς και για τους ίδιους τους πολίτες, οι οποίοι δια μέσου αυτών θα έχουν ευχερέστερη πρόσβαση στις κρίσιμες πληροφορίες που τους αφορούν (βλ. link - **Πρωτοβουλίες του Συνηγόρου του Πολίτη για τις ευάλωτες ομάδες**).

- **Συμφωνία συνεργασίας Συνηγόρου και ΓΣΕΕ για τη διάδοση του οδηγού δικαιωμάτων και παροχών για τις ευάλωτες ομάδες**

Σε συμφωνία για την προώθηση και διάδοση του οδηγού δικαιωμάτων και παροχών για τις ευάλωτες ομάδες και του αντίστοιχου ιστοχώρου στο διαδίκτυο που δημιούργησε ο Συνήγορος του Πολίτη, κατέληξαν η Ανεξάρτητη Αρχή και η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ). Στόχος αυτής της συνεργασίας είναι να αξιοποιηθεί η δομή της ΓΣΕΕ και οι κατά τόπους συνδικαλιστικές οργανώσεις ώστε να ενημερωθούν όσο γίνεται περισσότεροι πολίτες για τα δικαιώματά τους και τις παροχές που προβλέπονται για τα μέλη ευάλωτων ομάδων. Η συμφωνία της 7-3-2016 προβλέπει την ανάληψη πρωτοβουλιών ενημέρωσης σε πανελλαδικό επίπεδο <http://www.synigoros.gr/?i=kdet.el.news.353414> .

- **Ραδιοφωνικό μήνυμα για τις ευάλωτες πληθυσμιακά ομάδες**

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο του προγράμματος «Πρωτοβουλίες του Συνηγόρου του Πολίτη για την ενίσχυση των μέτρων καταπολέμησης των διακρίσεων κατά ομάδων ευάλωτων στον κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό» που χρηματοδοτείται από τον ΕΟΧ δημιούργησε κοινωνικό ραδιοφωνικό μήνυμα, το οποίο μεταδόθηκε το διάστημα από 20 Ιουνίου 2016 έως 20 Ιουλίου 2016 από τους ραδιοφωνικούς σταθμούς εθνικής και τοπικής εμβέλειας της χώρας <http://www.synigoros.gr/?i=kdet.el.news.376125> .

Αποτελέσματα έρευνας για την Οικονομική και Ανθρωπιστική κρίση στις γειτονιές της πόλης

Ο Συνήγορος παρουσίασε τα αποτελέσματα έρευνας πεδίου με θέμα την **Οικονομική και Ανθρωπιστική κρίση στις γειτονιές της πόλης**, στην Ημερίδα που διοργάνωσε την 20-1-2016 για τα προβλήματα της καθημερινής ζωής σε γειτονιές της Αθήνας, του Περάματος, της Νίκαιας και του Αγίου Ιωάννη Ρέντη, σχετικά με την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και την ανασφάλεια, τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού, τις συνθήκες και την απώλεια στέγασσης, την πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες και στην πληροφόρηση για τις παροχές και τα δικαιώματα των πολιτών <http://www.synigoros.gr/?i=kdet.el.news.340216>

3. Συνεργασία με Κοινοβουλευτικές Επιτροπές

Παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης

Την 10-11-2015 ο Αναπληρωτής Συνήγορος του Πολίτη Βασίλης Καρύδης και αρμόδιος Βοηθός για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η αποχωρήσασα Συνήγορος δυνάμει του πρόσφατου ν. 4339/2015 Καλλιόπη Σπανού και οι Βοηθοί Συνήγοροι Χρήστος Ιωάννου, αρμόδιος για θέματα κοινωνικής προστασίας, Ιωάννης Σαγιάς, αρμόδιος για θέματα ποιότητας ζωής και Γιώργος Μόσχος, αρμόδιος για τα δικαιώματα του παιδιού, παρουσίασαν την ετήσια έκθεση του Συνηγόρου για το 2014 στην **Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας** της Βουλής (παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης 2014 του Συνηγόρου του Πολίτη στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής). Η συζήτηση επικεντρώθηκε στις εκτιμήσεις της Ανεξάρτητης Αρχής για το έτος 2014 και σε επίκαιρα ζητήματα όπως η προσφυγική κρίση.

Παρουσίαση της ειδικής έκθεσης για τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν σε ιδρύματα

Στο πλαίσιο της ίδιας συζήτησης την 10-11-2015 ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος ενημέρωσε τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας για την **Ειδική Έκθεση της Αρχής «Τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν σε ιδρύματα»**, στην οποία τονίζεται η αναγκαιότητα βελτίωσης της διαδικασίας πιστοποίησης και εποπτείας των ιδρυμάτων, παράλληλα με την ενίσχυση άλλων μορφών εναλλακτικής φροντίδας, όπως η αναδοχή.

Επίσης:

- Μετά από πρόσκληση της Αρχής στη συνεδρίαση της **Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος** της Βουλής, ο Συνήγορος διατύπωσε τις απόψεις του σχετικά με τις **περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την επεξεργασία αγροτικών προϊόντων** και την αντιμετώπισή τους όπως κατατέθηκαν στη Βουλή των Ελλήνων (26.1.2016) <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.pznews.347066>

- Στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής ο Συνήγορος διατύπωσε τις απόψεις του σχετικά με την **αστική Ατμοσφαιρική Ρύπανση** στην από 24.2.2016 συνεδρίασή της.

- Ο Συνήγορος του Πολίτη εξέφρασε την ικανοποίησή του για την ψήφιση του **νόμου 4361/2016, με τον οποίο αίρονται τα δυσανάλογα πρόστιμα ανυποταξίας** όσων στρατευσίμων έχουν στο μεταξύ καταταγεί ή πρόκειται να καταταγούν μέχρι το τέλος του επομένου έτους, σύμφωνα με προηγούμενη πρόταση της Ανεξάρτητης Αρχής. Ενώπιον της **αρμόδιας Διαρκούς Κοινοβουλευτικής Επιτροπής (14.1.2016)**, ο Αναπληρωτής Συνήγορος του Πολίτη Βασίλης Καρύδης χαρακτήρισε ευπρόσδεκτη τη σχετική ρύθμιση, καθώς αντιμετωπίζει την πλέον κραυγαλέα από τις αδικίες του προϊσχύοντος συστήματος. Σε σχετικό γραπτό υπόμνημά της, η Αρχή παρουσίασε συναφή ζητήματα που απομένουν προς επίλυση <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el.danews.345630>

- Ο Συνήγορος προσκλήθηκε να διατυπώσει τις απόψεις του στην **Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων** της Βουλής στις 23.3.2016 με θέμα «Το εξασθενές χρώμιο στο πόσιμο νερό».

- Στελέχη του Συνηγόρου παρουσίασαν στην **Ειδική Μόνιμη Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος** διαπιστώσεις **για τη ρύπανση της περιοχής του Ασωπού** και προτάσεις για τα μέτρα αποκατάστασής της (20.4.2016).

- Ο Βοηθός Συνήγορος Γ. Μόσχος και στελέχη της Αρχής συμμετείχαν σε συναντήσεις της Επιτροπής του Προγράμματος **«Βουλή των Εφήβων»** για την προετοιμασία της ΚΑ΄ Συνόδου της Βουλής των Εφήβων.

4. Συνεργασία και Προτάσεις για τη νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης

Προγραμματική συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Συνηγόρου του Πολίτη

Προγραμματική συμφωνία συνεργασίας για την αποτελεσματική παρακολούθηση των όρων διαβίωσης στα Καταστήματα Κράτησης και την προστασία των δικαιωμάτων των κρατουμένων, υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Συνηγόρου υπό την ειδική του αρμοδιότητα ως «Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων και της Κακομεταχείρισης». Η υπογραφή της συμφωνίας από τον Υπουργό Ν. Παρασκευόπουλο και τον Αναπληρωτή Συνήγορο Β. Καρύδη έλαβε χώρα στο πλαίσιο ημερίδας με θέμα «Φυλακές, δικαιώματα, διαφάνεια και λογοδοσία - ο ρόλος των εποπτικών μηχανισμών» που πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας (19.5.2016).

Επίσης:

- Οι υπέρμετρες καθυστερήσεις στην αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και **επαγγελματικής ισοδυναμίας αλλοδαπών τίτλων σπουδών** και τα δικαιώματα των φοιτητών όπως η πρόσβαση σε μετεγγραφές, υποτροφίες και τις φοιτητικές εστίες ήταν τα βασικά θέματα που συζήτησαν ο Αναπληρωτής Συνήγορος του Πολίτη, Βασίλης Καρύδης με την Αναπληρώτρια Υπουργό Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων Σία Αναγνωστοπούλου, στις 27 Νοεμβρίου 2015.

- Τα **δικαιώματα των στρατευσίμων αλλά και του μονίμου προσωπικού των ενόπλων δυνάμεων**, συζήτησε κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη με συνεργάτες του Υπουργού Αναπληρωτή Εθνικής Άμυνας, στις 26.11.2015.

- Την 26/2/2016 ο Συνήγορος απέστειλε στην ηγεσία του **Υπουργείου Εσωτερικών τις αναλυτικές παρατηρήσεις του στο σχέδιο νόμου για τις τροποποιήσεις του νόμου 3907/2011 σχετικά με την υποδοχή και ταυτοποίηση αλλοδαπών** και του ν.4251/2014 σχετικά με τον Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης.

- Διατύπωση απόψεων του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με το **σχέδιο νόμου «Βοσκήσιμες Γαίες Ελλάδας και άλλες διατάξεις»** (23.11.2015 –Προς Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και λοιπούς Υπουργούς). <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.pznews.329803>

- Μετά από παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη απλοποιήθηκε ο τρόπος αναγραφής επωνύμου σε δελτία αστυνομικής ταυτότητας και διαβατήρια. Συγκεκριμένα, καταργήθηκε η διπλή αναγραφή, με λατινικούς χαρακτήρες, του ονοματεπώνυμου. Στο εξής το ονοματεπώνυμο του κατόχου θα μεταγράφεται με λατινικούς χαρακτήρες όπως εμφανιζόταν σε προηγούμενο δημόσιο έγγραφο, ελληνικό ή ξένο, εάν αυτό επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος. <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el.danews.362915>

5. Άλλες δράσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

α' . Για την Κοινωνική Προστασία

Παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για την απρόσκοπτη υλοποίηση των προγραμμάτων ανακούφισης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων «Διανομή Κοινωνικού Μεριίσματος» και Μέτρα αντιμετώπισης της ανθρωπιστικής κρίσης» και την εξάλειψη αδικιών που προέκυψαν κατά την εφαρμογή τους

Ο Συνήγορος του Πολίτη με δημόσια παρέμβασή του την 25/4/2016 επισημαίνει ότι εκκρεμεί η καταβολή σε ένα σημαντικό αριθμό πολιτών του **κοινωνικού μερίσματος** του ν. 4254/2014, παρά την παρέλευση δύο ετών, και **ζητά** την άμεση διεκπεραίωση του συνόλου

των εκκρεμών υποθέσεων καθώς επίσης και την αποφυγή κάθε νέας παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας. Επίσης, με παρεμβάσεις του στο υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (επιστολή προς Υπουργό της 27.01.2016) ο Συνήγορος του Πολίτη καταγράφει τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί κατά την υλοποίηση των διατάξεων του ν. 4320/2015 «**Μέτρα αντιμετώπισης της ανθρωπιστικής κρίσης**» και καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις για την άμεση βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος. http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.loipes_periptwseis.363906

Επίσης:

- Παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για ζητήματα που αφορούν τις πολιτικές και στρατιωτικές **συντάξεις του Δημοσίου** (30.11.2015 – επιστολή προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών κ. Γιώργο Χουλιαράκη).

- Προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη **για την υπαγωγή στην ασφάλιση του ΙΚΑ των εκπαιδευτών Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας** (Σ.Δ.Ε.) και των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) <http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.amfisbitisi-perissoteron-asfalistikon-organismon.339474>

- Προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της **εξαιρετικά σύντομης προθεσμίας και μη έγκαιρης ενημέρωσης για την άσκηση του δικαιώματος απαλλαγής από την προσαύξηση επιτοκίου** της περ.4 της υποπαρ. Ε.1 της παρ.Ε του άρθρου 1 του Ν. 4336/2015 (**26.1.2016** – επιστολή προς Γραφεία Υπουργού, Υφυπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Γενικού Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων).

- Παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη **σχετικά με το δικαίωμα στην υποβοηθούμενη αναπαραγωγή οροθετικών ασθενών** <http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.dikaioma-ygeias-eidikon-omadon.340113>.

- Προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για τη χορήγηση του βοηθήματος του **Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων** <http://www.synigoros.gr/?i=health-and-social-welfare.el.epidomata.353416>

β'. Για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής

Σύνταξη ειδικής Έκθεσης με τίτλο «Επιχειρηματική Δράση & Προστασία του Περιβάλλοντος»

Δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο 2016 η δεύτερη από τις δύο ειδικές εκθέσεις αναφορικά με τα ζητήματα που δημιουργούν εμπόδια στην υγιή ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας (η πρώτη είχε δημοσιευθεί το Νοέμβριο 2013 και αφορούσε τα φορολογικά προσκόμματα στην επιχειρηματικότητα). Η Αρχή –με βάση την εμπειρία της από τη διερεύνηση σημαντικού αριθμού αναφορών που έχει δεχθεί- καταγράφει τα προβλήματα που έχει εντοπίσει τόσο κατά τη διαδικασία χωροθέτησης και λειτουργίας των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανίες – βιοτεχνίες), όσο και της πρωτογενούς παραγωγής (κτηνοτροφικές-πηνοτροφικές εγκαταστάσεις). Επιπλέον, διαπιστώνει ότι ο περιβαλλοντικός έλεγχος και η παρακολούθηση αποτελούν ουσιώδη ζητήματα για την προστασία του περιβάλλοντος, η έλλειψη των οποίων επιβραδύνει την πορεία εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Συνοψίζει, επίσης, τα σημεία που στρέβλωσαν την επιχειρηματικότητα στον κρίσιμο τομέα της ενέργειας και οδήγησαν στην αποτυχία και κρίση της ανάπτυξης των Φ/Β συστημάτων, ενώ επιχειρεί, τέλος, να σκιαγραφήσει τα ζητήματα που έχουν διαχρονικά καταγραφεί κατά τη λειτουργία συνεργειών και άλλων συναφών δραστηριοτήτων εντός του αστικού ιστού. <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.files.380146>

Επίσης:

- Επιστημονικές του Συνηγόρου του Πολίτη ως συνέχεια της Ημερίδας διαβούλευσης του ΣΕΒ «Ελλάδα Φιλική στις Επενδύσεις: Κρίσιμες Παρεμβάσεις στο Επιχειρηματικό Περιβάλλον» (**26.11.2015**- Προς Πρόεδρο ΣΕΒ).

- Καθυστερήσεις διεκπεραίωσης πολεοδομικών υποθέσεων λόγω ανεπιτυχούς εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου, ελλιπούς στελέχωσης και σοβαρών οργανωτικών

δυσλειτουργιών των πολεοδομικών υπηρεσιών (3.12.2015, προς Υπουργό Εσωτερικών και διοικητικής Ανασυγκρότησης και λοιπούς Υπουργούς). <http://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.pznews.343935>

- Διαβίβαση καταλόγου θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία ΔΕΔΔΗΕ – ΔΕΗ στον Υπουργό Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά τη Συνάντηση Εργασίας του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη στον Κύκλο Ποιότητας Ζωής Ι. Σαγιά με τον Δ/ντή του Γραφείου του Υπουργού (16.2.2016)

γ'. Για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού

1. Παρεμβάσεις στην κατεύθυνση της αποϊδρυματοποίησης και της προώθησης της αναδοχής ανηλίκων (εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο 23.11.2015 Βλ. link [Εκδήλωση για τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν στα ιδρύματα](#)), συμμετοχή σε ομάδα εργασίας του Υπουργείου Εργασίας για την αναμόρφωση της νομοθεσίας για την παιδική προστασία, επισκέψεις σε 5 ιδρύματα παιδικής προστασίας, συμμετοχή σε εκδηλώσεις - συζητήσεις)

2. Αποστολή στο Υπουργείο Παιδείας **Πορίσματος για την Ειδική Αγωγή**, που ακολουθήθηκε από συναντήσεις εργασίας με τους υπηρεσιακούς παράγοντες και συμβούλους του Υπουργείου.

3. Συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, διευθύνσεις εκπαίδευσης και σχολεία για την προώθηση **δράσεων για το Δημοκρατικό Σχολείο** (συμμετοχή σε ομάδα εργασίας του υπουργείου για την αναμόρφωση της νομοθεσίας για τις μαθητικές κοινότητες, διοργάνωση 3 «Ημερών Διαλόγου» στη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα και το Ηράκλειο, με θέμα «για ένα δημοκρατικό και συμμετοχικό σχολείο», με τη συμμετοχή 115 παιδιών από 47 σχολεία, σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, επισκέψεις σε σημαντικό αριθμό σχολείων σε διάφορες πόλεις και συζητήσεις με μαθητές, κ.α.)

4. Δράσεις για την **προώθηση των Αρχών Φιλικής προς τα Παιδιά Δικαιοσύνης** (συμμετοχή σε 5 σεμινάρια σε επαρχιακές πόλεις σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 12 της ΔΣΔΠ στο χώρο της δικαιοσύνης και των συνδεδεμένων με αυτήν υπηρεσιών, Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης ο Συνήγορος μετέφρασε στα ελληνικά και μεταγλώττισε, με τη συμμετοχή εφήβων, ένα [βίντεο](#) που δημιούργησε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) με θέμα τα δικαιώματα των παιδιών στις διαδικασίες της δικαιοσύνης, όπως το δικαίωμα να ακουστεί η γνώμη τους, να έχουν νομική εκπροσώπηση και προστασία και να ενημερώνονται με φιλικό και κατανοητό τρόπο κ.α.)

δ'. Για την Περιφέρεια

Τη συστηματική επαφή με τους πολίτες, την τοπική αυτοδιοίκηση και τις κατά τόπους υπηρεσίες επεδίωξε ο Συνήγορος του Πολίτη καθ'όλο το διάστημα Νοεμβρίου 2015- Ιουλίου 2016. Συγκεκριμένα:

Ο Συνήγορος στη Θεσσαλονίκη (17-19 Νοεμβρίου 2015)

Αντιπροσωπεία του Συνηγόρου, με τη συμμετοχή του Αναπληρωτή Συνηγόρου Πολίτη Βασίλη Καρύδη, του Βοηθού Συνηγόρου για θέματα Ποιότητας Ζωής Ιωάννη Σαγιά, του Βοηθού Συνηγόρου για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργου Μόσχου και στελεχών της ανεξάρτητης αρχής, επισκέφθηκαν τη Θεσσαλονίκη το διάστημα 17-19 Νοεμβρίου 2015. Η επίσκεψη περιλάμβανε ομιλία του Αναπληρωτή Συνηγόρου για την αποστολή και το έργο της Αρχής και ενημερωτική συνάντηση με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και στελέχη των δημοσίων υπηρεσιών της περιοχής στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης που ευγενώς παραχωρήθηκε, καθώς και υποδοχή πολιτών για υποβολή αναφορών ή συζήτηση προβλημάτων που αντιμετώπιζαν με τη δημόσια διοίκηση. Επίσης, παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν αυτοψίες της Αρχής και συναντήσεις εργασίας με υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Περιφέρειας, των Δήμων Βόλβης και Θεσσαλονίκης, καθώς και την Αντιδήμαρχο Οικονομικών και τον Συμπαραστάτη του Δήμου Θεσσαλονίκης για εκκρεμή θέματα πολιτών της Θεσσαλονίκης που έχουν απευθυνθεί στην Αρχή.

Ο Συνήγορος στην Κρήτη (2-4 Δεκεμβρίου 2015)

Αντιπροσωπεία του Συνηγόρου με επικεφαλής τον Αν. Συνήγορο Βασίλη Καρύδη και τους Βοηθούς Συνηγόρους Ιωάννη Σαγιά και Χρήστο Ιωάννου, πραγματοποίησε επίσκεψη στο Ηράκλειο Κρήτης στις 2-4 Δεκεμβρίου 2015. Η κεντρική εκδήλωση έλαβε χώρα στις 4 Δεκεμβρίου στη Βασιλική Αγίου Μάρκου και συμμετείχαν εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού, τοπικών φορέων όπως και πολλοί πολίτες. Ταυτόχρονα λειτούργησε γραφείο υποδοχής κοινού με ειδικούς επιστήμονες της Αρχής που παρείχαν εξειδικευμένη πληροφόρηση σε πολίτες και παρέλαβαν έγγραφες αναφορές για ζητήματα που τους απασχολούν. Κατά την επίσκεψη πραγματοποιήθηκε από κλιμάκια επιστημόνων σειρά αυτοψιών και συναντήσεων με φορείς στην Περιφέρεια Κρήτης. Ο Αν. Συνήγορος πραγματοποίησε επίσης συναντήσεις συνεργασίας με τον Δήμαρχο Ηρακλείου και τον Αντιπεριφερειάρχη.

Ο Συνήγορος στην Λάρισα και Καρδίτσα (30 Μαρτίου- 1 Απριλίου 2016)

Τη Λάρισα και την Καρδίτσα επισκέφθηκαν ο Αναπληρωτής Συνήγορος Βασίλης Καρύδης και ο Βοηθός Συνήγορος Ι. Σαγιάς, επικεφαλής κλιμακίου στελεχών της Αρχής (30-31.3., 1.4.216). Συναντήθηκαν με τους δημάρχους Λάρισας και Καρδίτσας, ενώ υπήρξαν και επιμέρους συναντήσεις με στελέχη δημοσίων υπηρεσιών στις δύο πόλεις. Στη Λάρισα, σε συνάντηση εργασίας με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης συζητήθηκαν εκκρεμή θέματα αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, προσκυρώσεων και πράξεων αναλογισμού. Στο δημοτικό θέατρο Λάρισας, ο Αναπληρωτής Συνήγορος απευθύνθηκε στις αρχές και τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα της Περιφέρειας Θεσσαλίας και έδωσε συνέντευξη τύπου, ενώ παράλληλα κλιμάκιο της Αρχής παρέλαβε αναφορές πολιτών Στο πλαίσιο της ίδιας επίσκεψης, διενεργήθηκε αυτοψία στον παλαιό και τον νέο οικισμό Ρομά στους Σοφάδες Καρδίτσας και συνάντηση με εκπροσώπους των Ρομά, ενημέρωση για τα προβλήματά τους (όπως έλλειψη φωτισμού και υδροδότησης, εγγραφή σε σχολεία δεύτερης ευκαιρίας) και συζήτηση της δυνατότητας χρηματοδότησης εργασίας με προγράμματα απασχόλησης μέσω ΕΣΠΑ. Επίσης διενεργήθηκαν αυτοψίες στην εγκατάσταση φιλοξενίας προσφύγων του πρώην στρατόπεδου Ευθυμιόπουλου (Κουτσόχερο Λάρισας) και στις φυλακές Λάρισας, Τρικάλων και Δομοκού.

Ο Συνήγορος στην Κόρινθο(20- 21 Απριλίου 2016)

Ο Αναπληρωτής Συνήγορος Βασίλης Καρύδης ήταν επικεφαλής κλιμακίου της ανεξάρτητης Αρχής που επισκέφθηκε την Κόρινθο στις 20/4/2016 και μίλησε σε ανοιχτή εκδήλωση προς δημόσιους φορείς και πολίτες για το έργο της Ανεξάρτητης Αρχής, την προώθηση της ισότιμης μεταχείρισης και κοινωνικής ένταξης των Ρομά, γενικότερα για την καταπολέμηση των διακρίσεων και άλλες προκλήσεις των καιρών. Η δράση αυτή πραγματοποιήθηκε με χρηματοδότηση του Προγράμματος για την Αλληλεγγύη και την Κοινωνική ένταξη στην Ελλάδα (2009-2014) του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν).

6. Διεθνείς συνεργασίες σε Ευρωπαϊκά προγράμματα

- Ολοκληρώθηκε στο τέλος του Απριλίου 2016 το Πρόγραμμα **EEA- Grants “Solidarity and Social Inclusion in Greece- Bilateral actions”** (διάρκεια 2015-2016)

- Ο Συνήγορος από τον Ιανουάριο 2016 συμμετέχει στο **πρόγραμμα διδμοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον ομόλογο θεσμό του Αζερμπαιτζάν** με τίτλο «*Support to the Strengthening of the Commissioner for Human rights (Ombudsman) of the Republic of Azerbaijan*». Οι δράσεις της Αρχής μας εστιάζονται στην παροχή τεχνογνωσίας για ζητήματα μηχανισμού ελέγχου βασανιστηρίων (OPCAT/ NPM), δικαιωμάτων του παιδιού και συστημάτων διαχείρισης πληροφοριών (MIS). Το πρόγραμμα υλοποιείται υπό την ηγεσία της Διεύθυνσης Διοικητικών Δικαστηρίων της Βάδης-Βυτεμβέργης, και του ΣτΠ της Πολωνίας, ενώ η Αρχή μας συνεργάζεται για τα διοικητικά ζητήματα του προγράμματος με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου. Το πρόγραμμα είναι διετούς διάρκειας και οι δράσεις του ολοκληρώνονται τον Ιανουάριο του 2018.

7. Ο Συνήγορος κατά των Διακρίσεων

- Την ανησυχία του για τα νομικά και πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα **παιδιά ομόφυλων ζευγαριών** καθώς και για την καθυστέρηση της Πολιτείας ως προς τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, εξέφρασε ο Συνήγορος του Πολίτη με την ευκαιρία της παγκόσμιας ημέρας κατά της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας (17 Μαΐου). <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el.danews.367457>

- Ο Συνήγορος του Πολίτη διοργάνωσε **συνάντηση εργασίας (12/4/2016) στην Αθήνα για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους**, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, ομόλογων με το Συνήγορο θεσμών από την Αλβανία και την Τουρκία, και εισηγητές από τον νομικό και τον δημοσιογραφικό κόσμο.

Ο ρόλος των Αρχών ίσης μεταχείρισης στην αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους και των διακρίσεων, οι νέες προκλήσεις για το θεσμικό πλαίσιο, ζητήματα ελευθερίας του λόγου και η πρακτική των μέσων ενημέρωσης ήταν τα θέματα που συζητήθηκαν στην εκδήλωση αυτή. <http://www.synigoros.gr/?i=human-rights.el.danews.361020>

8. Νομοθετικές εξελίξεις και νέες αρμοδιότητες του Συνηγόρου

- Με το νόμο 4369/2016 «**Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης**», ο Συνήγορος μετέχει στο ιδρυόμενο «**Εθνικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων**».

- Με το νόμο 4387/2016, άρθρο 3 § 3, ορίζεται ότι ο Συνήγορος συμμετέχει στο **Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας**.

- Με το νόμο 4389/2016 άρθρ.175 προβλέπεται ότι στην **Επιτροπή Ελέγχου περιουσιακής κατάστασης** πολιτικών προσώπων θα μετέχει ο Συνήγορος του Πολίτη ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του.

- Με το **σχέδιο νόμου «Εφαρμογή της Αρχής της Ίσης Μεταχείρισης»** του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που τέθηκε σε διαβούλευση 30/6-13/7/2016, ο Συνήγορος του Πολίτη επεκτείνεται η κατά νόμον 3304/05 αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη, ο οποίος ορίζεται ως φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και πέραν του πεδίου του δημοσίου τομέα που όριζε ο καταστατικός του Ν.3094/03, «στον ιδιωτικό, στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα» (άρθρ.14).

- Με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπό τον τίτλο: «Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης», που τέθηκε σε διαβούλευση το διάστημα 12-22/7/2016, **ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας** με αρμοδιότητα τη συλλογή, την καταγραφή, την αξιολόγηση, την οίκοθεν διερεύνηση ή την περαιτέρω προώθηση προς άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στις αρμόδιες Υπηρεσίες, καταγγελιών για πράξεις του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης, οι οποίες εκδηλώθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή κατά κατάχρηση της ιδιότητας του και αφορούν :

α. βασανιστήρια και άλλες προσβολές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα,

β. παράνομες εκ προθέσεως προσβολές κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή υγείας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας,

γ. παράνομη χρήση πυροβόλου όπλου και

δ. παράνομη συμπεριφορά για την οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι διενεργήθηκε με ρατσιστικό κίνητρο ή η οποία ενέχει άλλου είδους διακριτική μεταχείριση λόγω χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου (άρθρ.1).